

**Підсумки проведення моніторингового дослідження
щодо організації національно-патріотичного виховання учнів
у закладі освіти у 2023/2024 навчальному році**

Одним із пріоритетів державної політики та безпеки України є національно-патріотичне виховання. В умовах воєнного стану виховний процес набуває вагомих ознак національного характеру. Війна, яку розв'язали російські агресори проти України, призвела до пошуку нових підходів до організації освітнього процесу та виховання молодого покоління. Національно-патріотичне виховання покликане сформувати в особистості високу патріотичну свідомість, відповідальну громадянську позицію, почуття любові до Батьківщини та готовність захищати національні інтереси, незалежність і територіальну цілісність України. Патріотичне виховання важливе для зміцнення єдності та національної ідентичності, сприяє формуванню почуття належності до власної культури, мови, історії, традицій і національних цінностей, що в сучасних умовах має високу актуальність. В умовах російської збройної агресії, національно-патріотичне виховання учнів потребує системного підходу до його реалізації та розвитку, оптимального матеріально-технічного забезпечення, використання нових підходів і методів роботи з молоддю.

Згідно з планом роботи школи на 2023/2024 навчальний рік, наказом Охтирської загальноосвітньої школи I-III ступенів №1 від 02.10.2023 № «Про підсумки проведення моніторингового дослідження щодо організації національно-патріотичного виховання учнів у закладі освіти», та з метою вивчення стану організації та проведення виховної роботи з питань національно-патріотичного виховання в закладі, виявлення рівня сформованості патріотизму в здобувачів освіти протягом жовтня-грудня 2023 року проходив моніторинг.

Метою дослідження є отримання інформації про стан організації, проведення та результативності виховної роботи з питань національно-патріотичного виховання в закладі. Для реалізації окресленої мети були поставлені такі завдання:

- вивчити стан виховної роботи з національно-патріотичного виховання в закладі;
- дослідити рівень сформованості в учнів ціннісного ставлення до суспільства і держави;
- виявити стан виховної роботи педколективу з питання патріотичного виховання;
- визначити рівень впливу виховної роботи з питання патріотичного виховання, що проводиться і класах, у закладі на формування почуття патріотизму в здобувачів освіти;
- виявити рівень організації, співпраці педколективу із батьківською громадськістю, іншими державними і громадськими структурами з питань національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді.

Під час моніторингу було перевірено шкільну документацію. У школі видані накази «Про організацію національно-патріотичного виховання здобувачів освіти у 2023/2024 навчальному році», «Про реалізацію Концепції національно-патріотичного виховання в закладі до 2025 року».

Розроблений та затверджений План заходів щодо національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді у закладі освіти до 2025 року, також розроблений та затверджений план заходів із увічнення пам'яті захисників України до 2025 року.

Перевірка показала, що на сайті закладу є рубрика «національно-патріотичне виховання» у ній розміщені тематичні виховні заходи, які систематично проводяться: заходи до Всесвітнього дня миру (акція «Я за мир» (1-4 класи), розфарбуй мега-листівку «Миру в Україні бути!», конкурс малюнків «Хай буде мир!», майстер-клас «виготовлення паперових голубів»); заходи до Дня Захисників та Захисниць України (виховні години: «У єдності сила», «З відданістю України в серці», Славетні імена України», єдиний Урок мужності «Герої рідного краю», вікторина «Козацькому роду немає переводу», інтервезія «Ми – роду козацького!», написання воїнам листів-подяк, екскурсії до міської бібліотеки та до меморіальної стели загиблим воїнам на російсько-українській війні захисникам «Безсмертні герої Охтирщини»; заходи дня української писемності та мови (написання Радіодиктанту національної єдності-2023, акція «Стоп: мовний суржик», створили газету-розмальовку «Рідна мова, живи й процвітай!», фотоквести); заходи до Дня Гідності та Свободи (виховні години: «Що означає бути гідним?», «Революція Гідності: як це було», «Ми – нація, що пам'ятає!», «Найбільша цінність – воля!», «День Гідності та Свободи», інформаційні експрес-хвилинки патріотичного спрямування, години спілкування «Ми діти вільної країни!», уроку мужності «Україна – країна нескорених», патріотичні уроки: «Герої завжди поміж нас!», «Україна – територія гідності та свободи»); заходи до Дня вшанування жертв геноциду 1932-1933 років (уроки-пам'яті «Голодомор – 1932-1933 років – біль серця своєї України!», «Пам'ять немає історії в часі», «Україна пам'ятає», урок-реквієм «Гірка пам'ять України», фотовиставка у шкільній бібліотеці «І пам'яті свіча не згасне», акція «Квітка незабудка»); заходи до Дня Святого Миколая (написання листів, малюнки воїнам-захисникам, акції: «Солодощі для військових», «Подаруй тепло воїну», «Привітай захисників із професійним святом»; заходи до Всесвітнього дня хустки (флешмоб «Хустку одягаю перемогу закликаю!», екскурсія до міської бібліотеки (народознавча година «Мамина хустка, мамина хустка – як вона доні до лиця»), майстер-клас по в'язанню хустки, складання тематичних сенканів).

Дослідження проводилося методом анкетування вчителів, учнів, які навчаються у 5-6 та 10-11 класів та батьків. Респондентам пропонувалося заповнити анонімну анкету. У дослідженні взяли участь 36 вчителів, 64 учня 5-6 класів, 39 учнів 10-11 класів, батьків 83 особи. Загалом участь в опитуванні взяло 222 респондента.

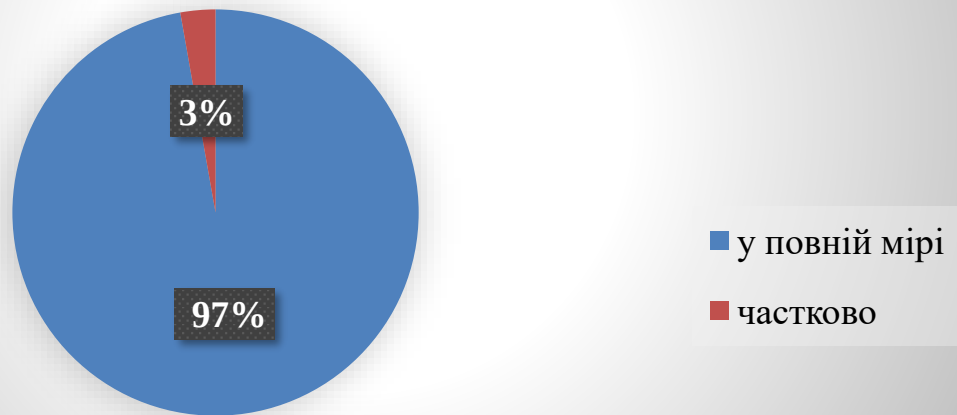
Учитель відіграє провідну роль у формуванні ціннісних орієнтацій в учнів, поєднуючи процеси навчання та виховання. Успішність розв'язання питання формування патріотичних якостей залежить від урахування вчителем вікових та індивідуальних особливостей школярів. Процес виховання взагалі та національно-патріотичного виховання зокрема реалізується завдяки наслідуванню учнем поведінки вчителя, який ніби проєктує для дітей світ моралі, цінностей. Таким чином, прояв власних патріотичних якостей, цілеспрямована діяльність освітян в урочний та позаурочний час сприяють формуванню патріотичних якостей у підростаючого покоління.

Учителі, які брали участь у дослідженні, є досвідченими педагогами. Більшість з них мають педагогічний стаж понад 20 років, а саме 58,3%, дещо менше педагогів із стажем 11-20 років 19,4%; 16,6% - стаж 3-10 років; 5% - стаж до 3-х років.

На запитання «У якій мірі, на Вашу думку, освітній процес у закладі освіти забезпечує формування в учнів національно-патріотичної свідомості?» 97 % педагогів відповіли в повній мірі, лише 3% відповіли частково.

У якій мірі, на Вашу думку, освітній процес у закладі освіти забезпечує формування в учнів національно-патріотичної свідомості?

У процесі реалізації Концепції національно-патріотичного виховання, учителі спрямовують свої зусилля на виховання свідомого громадянина, патріота України. Формування української, громадської ідентичності – здійснення заходів, спрямованих на впровадження та упередження цінностей, формування громадської свідомості та відповідальності молоді. Національна свідомість – це ідентифікація особистості зі своєю нацією, усвідомлення моральних та культурних цінностей; знання історії, традицій, звичаїв народу, усвідомлення відповідальності, спільної долі з долею Батьківщини.

Результати анкетування вчителів засвідчили, що 100% педагогів формують в учнів загальнолюдські моральні цінності та якості гідність, чесність, справедливість, повага до людей, 100% формують повагу до видатних державних дат подій, пов'язаних зі становленням української державності, формують повагу до культурного спадку свого народу. Всі вчителі формують в учнів повагу до культурного спадку свого народу; національну свідомість, активну громадянську позицію 98%; повагу до української мови як національної цінності 99%; педагоги виховують повагу до Конституції, законів України, державної символіки 96%. Переважна більшість учителів постійно залучають дітей до суспільно значущої діяльності, формують громадську відповідальність 89%, гордість за здобутки держави, за досягнення наших співвітчизників 100%, толерантне ставлення до інших народів, культур і традицій 100%, також долучають вихованців до вшанування захисників України, які полягли в боротьбі за незалежність та територіальну цілісність України 94,4%.

Учителі співпрацюють із батьківською громадкістю із питань національно-патріотичного виховання: спільно з батьками планують та реалізують заходи 47,2%; батьки активно залучаються до заходів, які організовуються в закладі освіти 72,2%, за необхідністю беруть участь у

цих заходах 25%, лише 2% не залучають до батьків до роботи з національно-патріотичного виховання.

Більшість педагогів 66,6% ефективними формами щодо формування національно-патріотичної свідомості молоді вважають святкування державних та національних свят; 55,5% - лекції, бесіди, уроки мужності; 58,3% - акції вшанування пам'ятних дат української історії; 86,1% - участь у благодійних ярмарках, акціях, волонтерській діяльності; 72,2% - зустрічі із учасниками бойових дій, ушанування сучасних героїв-захисників; 25% - військово-спортивні ігри, змагання, збори-походи; 19% - роботу патріотичних гуртків, клубів; 16,6% - участь у діяльності громадських, національно-патріотичних організацій; 33,3% - соціально-проектна діяльність, учнівські добродієві проекти.

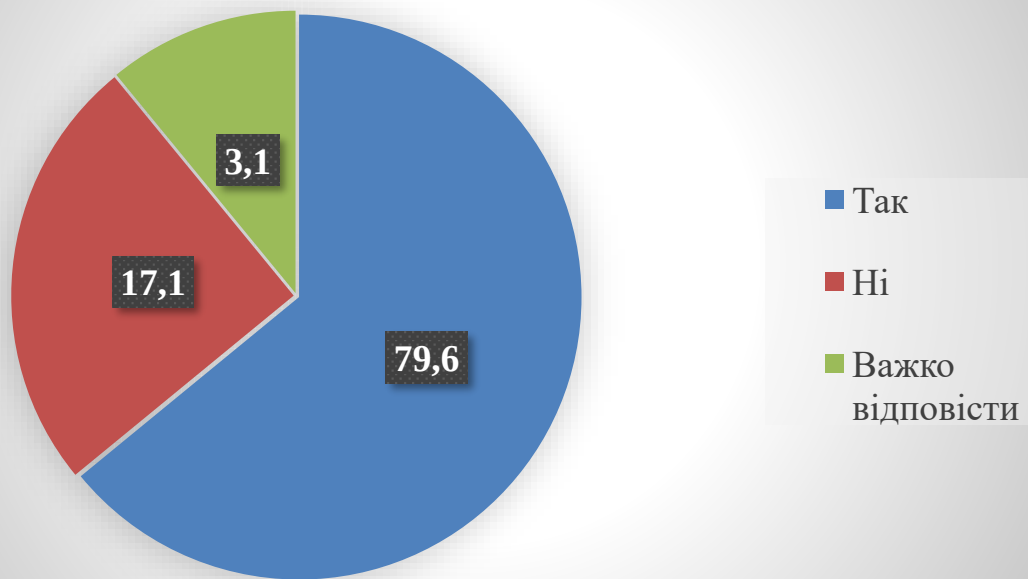
Які форми роботи щодо формування національно-патріотичної свідомості молоді Ви вважаєте найефективнішими?

Патріотизм покликаний дати новий поштовх для розвитку духовності нації. Це є нагальною потребою і держави, і суспільства, і особистості. Державі необхідно, щоби всі діти росли національно свідомими громадянами і розвиток особистості здійснювався на моральній основі. Реалізація заявлених викликів забезпечить країні гідне місце у цивілізованому світі. У сучасних умовах патріотизм виявляється, насамперед, у любові до Батьківщини, готовності утвердити незалежність держави, піднесенні України до рівня високорозвинутих держав світу.

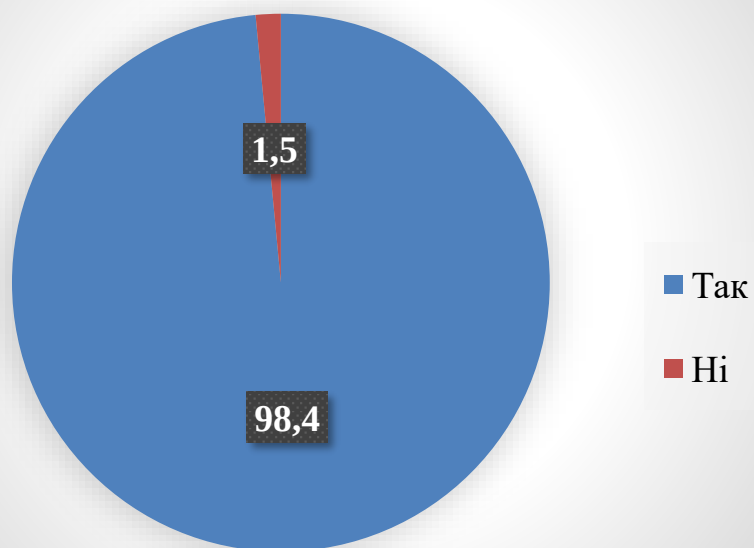
На питання «Чи вважаєш ти себе патріотом України» учні 5-6 класів відповіли – «так» - 79,6%, «ні» - 3,1%, «важко відповісти» - 17,1%.

Чи вважаєш ти себе патріотом?

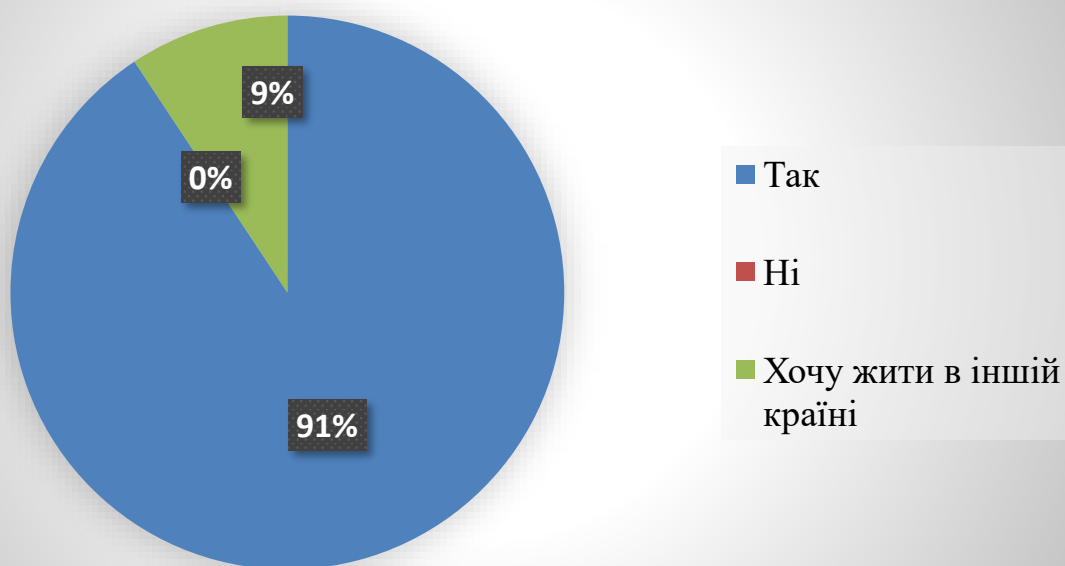
На питання «Чи любиш ти свою країну?» школярі відповіли 98% відповіли «так»; 1,5% було важко відповісти.

Чи любиш ти свою країну

На запитання «Чи задоволений ти тим, що живеш в Україні?» майже всі учні 5-6-х класів 91,4% відповіли, що задоволені тим, що живуть в Україні, лише 9% відповіли, що ні.

Чи задоволений тим, що живеш в Україні?

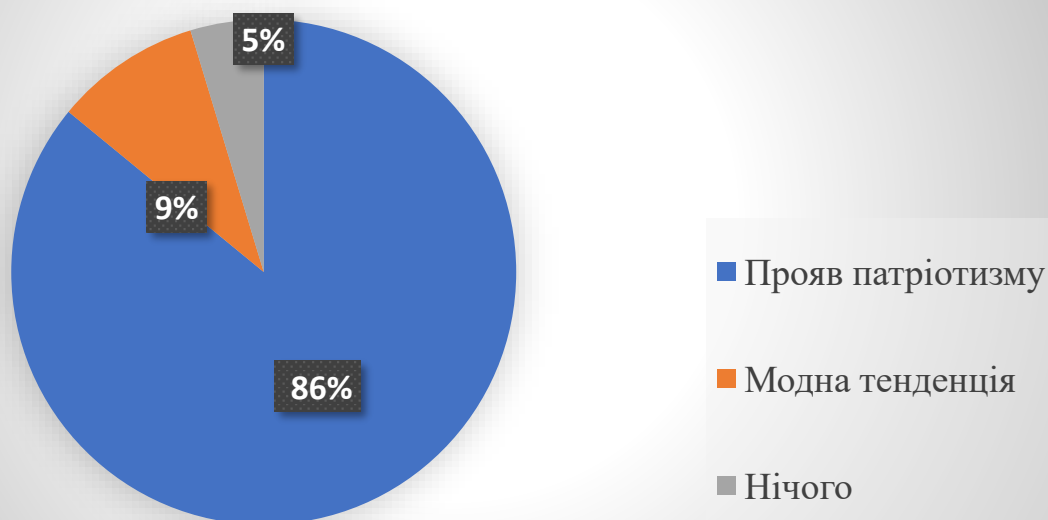
Учням було запропоновано закінчити речення «Патріот – це людина, яка...» та обрати три найважливіші варіанти на свою думку. 85% респондентів відповіли, що люблять і шанують Україну, 45% підтримує національні звичаї та традиції, 42,1% - допомагає співвітчизникам, бере участь у благодійних акціях, займаються волонтерством.

«Патріот – це людина, яка...»

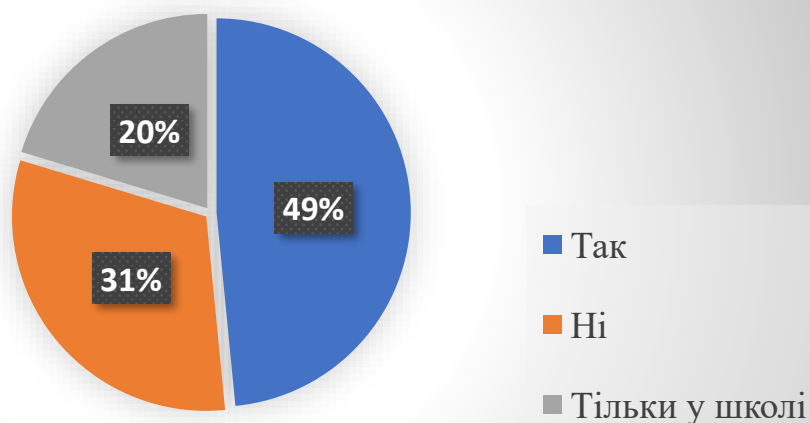
На питання «Що для тебе особисто означає вбиратися у національний одяг, носити одяг із національною символікою?» учнів відповіли, що це «прояв патріотизму» - 85,9%, «модна тенденція» - 9,3 %, «нічого» 4,6%.

Що для тебе особисто означає вбиратися у національний одяг,
носити одяг із національною символікою?

На питання «Чи завжди ти спілкуєшся українською мовою?» анкетування виявило, що 49% респондентів спілкується українською мовою; 20,3% - українською мовою спілкується переважно в навчальному закладі та 31,2% не спілкується державною мовою.

Чи завжди ти спілкуєшся українською мовою?»

Національно-патріотичне виховання дітей у родині – складний і суперечливий процес, на який впливають різні чинники: соціальний стан та рівень освіти батьків, місце проживання, звичаї та традиції в родині, кількість членів родини, ставлення до дітей, матеріально-економічна забезпеченість родини тощо.

Патріотичне виховання у закладі освіти – це виховання особистості на основі системи ідеалів, традицій, звичаїв, переконань, створених народом і спрямованих формувати ціннісні орієнтації молодих поколінь у душі

розвитку матеріальної й духовної культури української нації. Воно забезпечує духовну єдність, наступність і спадкоємність поколінь.

На питання «Разом із родиною ти ...» на 100% відповіли учні 5-6 класів, що разом із родиною читають літературу українських авторів, дивляться українські фільми, слухають українські пісні, 59,3% дотримуються народних звичаїв та традицій. Батьки розвідають дітям про війну, героїв-захисників України – 35,6% опитаних, і 7,8% відповіли, що батьки займаються волонтерством залучаючи до цього дітей.

Заклад освіти приділяє увагу національній свідомості учнів, згуртуванню колективу за допомогою колективних справ, участі у заходах, зорієнтованих на патріотичне виховання, відродження культури, традиції, збереження мови. У школі створюються необхідні організаційні, методичні умови, які забезпечують реалізацію національної складової виховання. Одним із завдань національно-патріотичного виховання є формування поваги до Конституції України, державної символіки: Герба, Прапора, Гімну України.

На запитання «Яку роботу здійснюють у закладі освіти з національно-патріотичного виховання?» 82,8% респондентів відповіли, що в закладі освіти вивчається Державний Гімн, історія та зміст державних символів, 37,5% відповіли, що організовуються та проводяться культурно-масові заходи щодо ознайомлення з українською культурою та традиціями, а та також організовується волонтерська діяльність – 35,9%.

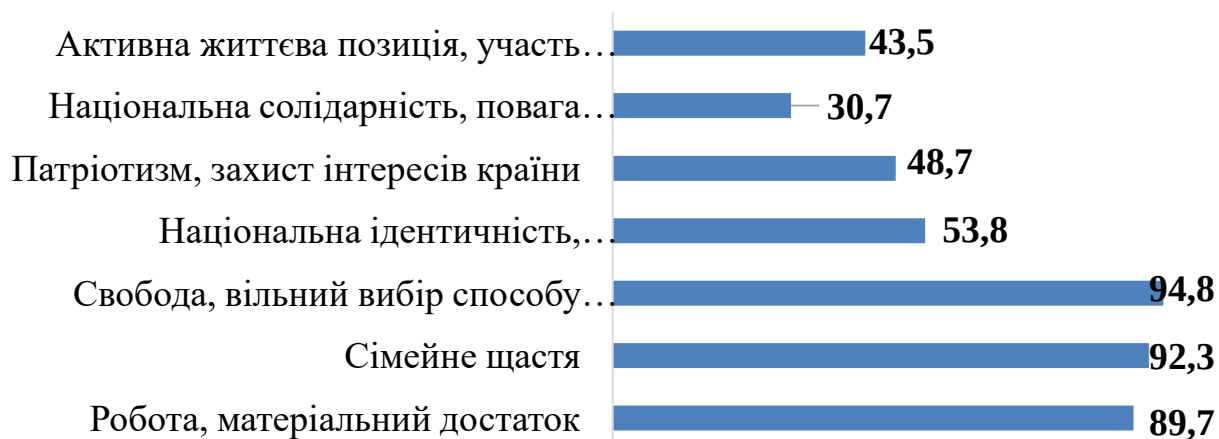
Яку роботу здійснюють у закладі освіти з національно-патріотичного виховання?

У підлітковому віці важливим для дитини є особистісне самовизначення, самопочуття та самосприйняття себе як індивідуальності. Більшість старшокласників, у першу чергу, ідентифікують себе як носія певної майбутньої професії. Водночас, третина учнів вважають себе українцями, що свідчить про важливість національної ідентичності для опитаних дітей.

На запитання «Які життєві цінності для Вас є найбільш важливими?» потрібно було обрати не більше п'яти варіантів. Переважну більшість дітей об'єднали такі цінності, як свобода, вільний вибір способу життя, самореалізація 94,8%, сімейне щастя 92,3%, робота та матеріальний достаток 89,7%. Важливими життєвими цінностями старшокласники вважають також патріотизм, захист інтересів країни 48,7%, національну ідентичність, гордість за свою національну приналежність 53,8%, національну солідарність, повагу до співвітчизників 30,7%, активну життєву позицію 43,5%.

Які з життєвих цінностей для Вас є найбільш важливими?

Як показало дослідження, найбільший вплив на формування національно-патріотичної, громадянської свідомості старшокласників має сім'я, про це свідчить 79,4%; 61,5% – соціально-політична, економічна ситуація в країні, заклад освіти має лише 28,2%, друзі та однокласники – 33,3%.

На запитання «Чи здійснюють у закладі освіти, де Ви навчаєтесь, роботу з національно-патріотичного виховання?» 61,2% респондентів відповіли, що «так, систематично здійснюються робота щодо національно-патріотичного виховання», 33,3% відповіли що «так», але інколи; 5,1% відповіли, що «ні».

На запитання «Яку роботу здійснюють у закладі освіти з національно-патріотичного виховання?» 71,9% респондентів відповіли, що в закладі освіти вивчається Державний Гімн, історія та зміст державних символів; 56,4% відповіли, що організовуються та проводяться культурно-масові заходи щодо ознайомлення з українською культурою та традиціями; а також організовується волонтерська діяльність та організовуються патріотичні флешмоби – 46,1%.

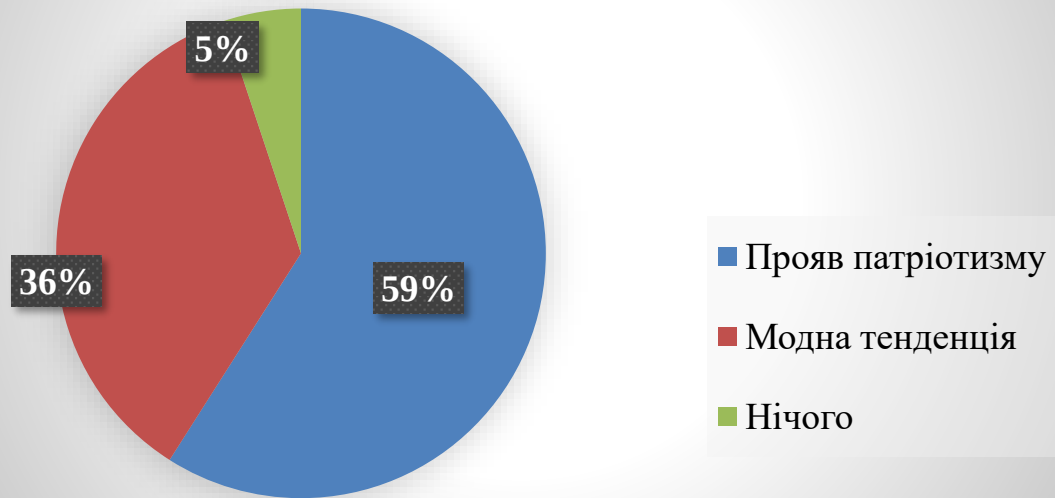
На запитання «Які форми проведення заходів патріотичного спрямування для Вас є найбільш цікавими? Старшокласники обрали п'ять форм, які на їхню думку є найбільш цікавими – це святкування державних та національних свят – 71,8%, участь у благодійних ярмарках та акціях – 53,9%, зустрічі з учасниками бойових дій – 46,1%, дискусії щодо аналізу історичних, сучасних, соціально-політичних подій – 38,4%, лекції, уроки мужності – 33,3%.

Які форми проведення заходів патріотичного спрямування для Вас є найбільш цікавими?

Почуття патріотизму для учнів – не модний тренд, а свідоме шанобливе ставлення до країни, традицій, звичаїв народу. На запитання «Що для вас особисто означає вбиратися у національний одяг?» переважна більшість респондентів 59% відповіли, що це прояв патріотизму, 36% – модна тенденція 36%.

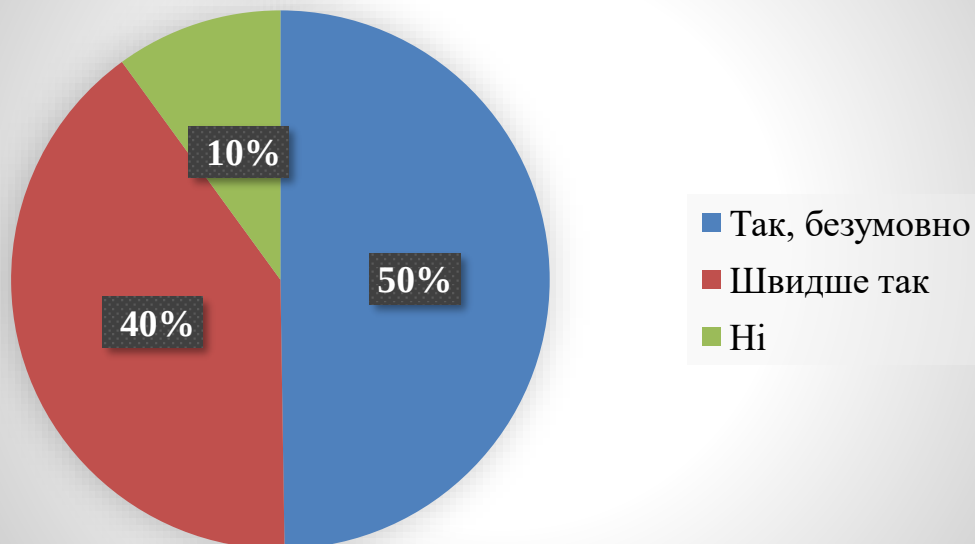
Що для Вас особисто означає вбиратися у національний одяг,
носити одяг із національною символікою?

Бути патріотом – значить духовно піднятих, усвідомити в Батьківщині безумовну цінність, яка, дійсно, їй притаманна, приєднатись до неї розумом і почуттями. Разом із тим, патріотизм обумовлює відкриття у самому собі відданості Батьківщині, спроможності щиро радіти її успіхам, служити їй.

На питання «Чи вважаєте ви себе патріотом України» більшість відповіли, що так, безумовно 50,7%; швидше так – 41%; не вважають себе патріотами України 10%.

Чи вважаєте Ви себе патріотом України?

Патріот – це та людина яка любить та поважає свою державу. Вона ніколи не зрадить її, буде допомагати та підтримувати її завжди.

На питання на підставі чого учні 10-11 класів вважають себе патріотами учні обрали п'ять варіантів відповідей: 84,6% відповіли «люблю, шаную Україну, уболіваю за її успіхи»; 53,8% «живу в Україні»; 51,2% «зараз навчаюся, буду працювати на благо своєї країни»; 51,5% «підтримую

традиції та звичаї»; 26,1% «розмовляю українською»; 17% «підтримую активну участь у благодійних акціях, займаюся волонтерством».

Якщо Ви вважаєте себе патріотом, то на підставі чого?

На думку учнів 10-11 класів, патріотом України не може вважатися людина, яка «не знає історії України» відповіли 21% респондентів; «не бере участь у громадському житті країни» 18%; «розмовляє російською мовою» 16%; «намагаються уникнути військової служби» 17%, натомість, проживання за межами України вибрало лише 13 % опитаних.

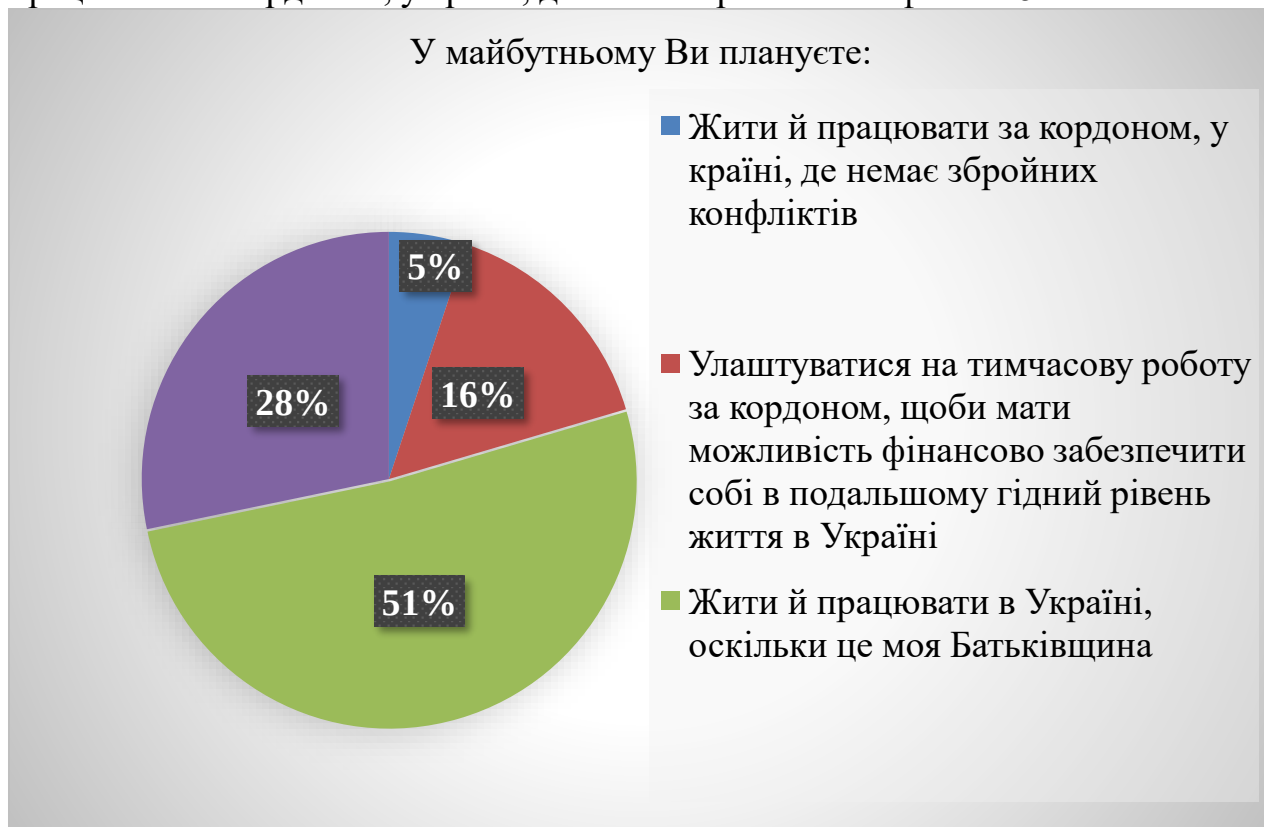
Патріотом України не може бути людина, яка:

На питання «Чи задоволені Ви тим, що живете в Україні?» більшість учнів 10-11 класів відповіли: 64% задоволені тим, що живуть в Україні, 13% планують жити й працювати за кордоном, у країні, де немає збройних конфліктів, 23% старшокласників відповіли, що їм байдуже, де жити та працювати, головне – бути забезпеченими.

На запитання «Що у майбутньому Ви плануєте» старшокласники відповіли: «жити і працювати в Україні, оскільки це моя Батьківщина» 52%; «мені байдуже де жити головне, щоб я був(ла) забезпечений(а) 28%; «улаштуватися на тимчасову роботу за кордоном, щоби мати можливість забезпечити собі в подальшому гідний рівень життя в Україні» 16%; «жити й працювати за кордоном, у країні, де немає збройних конфліктів 5%».

Учням 10-11 класів було запропоновано визначити зміст та установити різницю між поняттями «патріотизм», «нацизм», «націоналізм». 100% респондентів правильно розуміють, що таке «патріотизм», у порівнянні з «нацизмом» та «націоналізмом», хоча були і такі старшокласники 7,6%, які не розрізняють ці поняття. Поняття «націоналізм» та «нацизм» правильно розуміють 92,3% учнів.

Результати анкетування батьків свідчать про те, що пріоритетним для них у розвитку дитини є інтелектуальний розвиток 81,9%; соціальні навички 60,2%; творча діяльність, самореалізація в житті 55,4%; духовно-моральний розвиток 31,5%; формування національної свідомості, активної громадянської позиції є важливим для 36,1% опитаних батьків.

Патріотичне виховання у закладі освіти – це виховання особистості на основі системи ідеалів, традицій, звичаїв, переконань, створених народом і спрямованих формувати ціннісні орієнтації молодих поколінь у дусі розвитку матеріальної й духовної культури української нації. Воно забезпечує духовну єдність та наступність поколінь.

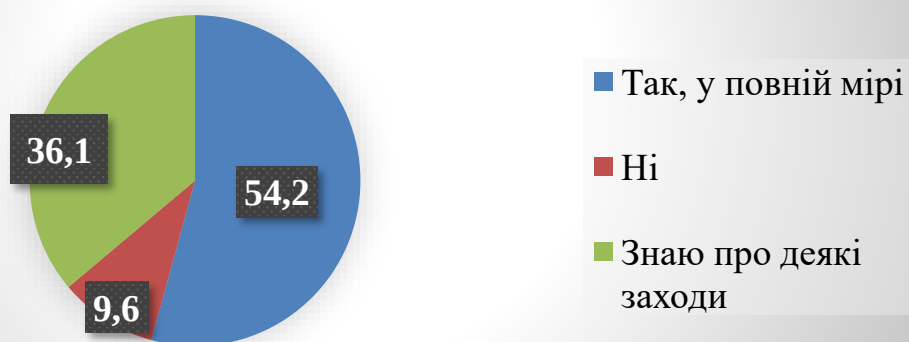
Як показало дослідження, найбільший вплив на формування національно-патріотичної, громадянської свідомості батьків має сім'я про це зазначили 86,7% опитаних; заклад освіти 42,1%; друзі 38,5%; громадські організації 15,6%.

Хто (що) найбільше на Вашу думку, впливає на формування громадської позиції сучасної молоді

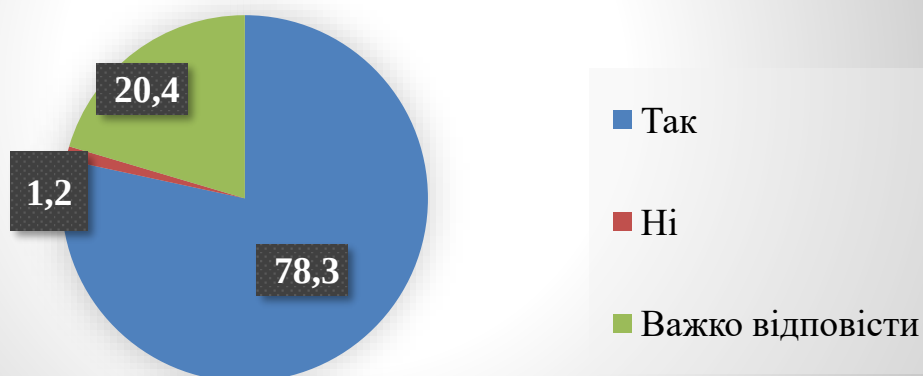
На питання «Чи обізнані батьки з діяльністю закладу освіти щодо національно-патріотичного виховання учнів?»: «так» 54,2%; «знаю про деякі заходи» 36,1%; «ні» - 9,6%.

Чи обізнані Ви з діяльністю закладу освіти щодо національно-патріотичного виховання учнів?

На питання «Як Ви вважаєте, чи сприяє заклад освіти вихованню патріотизму, формуванню активної громадянської позиції учня?»: 78,3% респондентів відповіли, що «так»; «ні» 1,2%; «важко відповісти» 20,4%.

Як Ви вважаєте, чи сприяє заклад освіти вихованню патріотизму, формуванню активної громадянської позиції учня?

На питання «Як Ви ставитесь до реалізації заходів національно-патріотичного спрямування в закладі, де навчається Ваша дитина?» найбільший відсоток батьків 55,9% відповіли, що схвалюють та підтримують все, що проводиться в навчальному закладі, 9,6% залучаються та беруть активну участь у заходах патріотичного спрямування, що проводяться у закладі освіти, 10,8% вважають що завдання школи навчати дітей, а не виховувати та лише 1,2% не виявляють зацікавленості до цієї теми.

Як Ви ставитесь до реалізації заходів національно-патріотичного спрямування в закладі, де навчається Ваша дитина?

На запитання щодо проявів національно-патріотичного виховання у сім'ї анкетування виявило, що 43,3% родин спілкується українською мовою; більше половини 61,4% дотримуються національних традицій; постійно читають літературу українських авторів, дивляться українські фільми,

слухають українську музику 59% батьків; виховуємо повагу до державних, національних символів України 42,1% сімей. Чималий відсоток батьків, а саме 46,9% розповідаємо дітям про війну, героїв-захисників України; 19,2% не займаються волонтерством та не долучають своїх дітей до цієї справи.

На питання «Яким чином, на Вашу думку, можна підвищити рівень патріотизму сучасної української молоді?»: 24% батьків відповіли «відроджуючи та підтримуючи національні традиції і звичаї у сім'ях»; 50,6% «залучаючи молодь до волонтерської діяльності, допомоги людям постраждалим від війни»; 39,7% «відроджуючи і підтримуючи національні традиції, звичаї у навчальному закладі освіти»; 36,1% «проводячи зустрічі з воїнами-захисниками України, представниками національно-патріотичних організацій»; 28,9% «проводячи заходи з національного самовизначення, виховання гордості на країну»; 26,5% «проводячи ігри, змагання, пов'язані з патріотичною тематикою»; 14,4% «створюючи постійні діючі об'єднання, клуби, гуртки національно-патріотичної тематики».

Яким чином, на Вашу думку, можна підвищити рівень патріотизму сучасної української молоді?

Ураховуючи результати дослідження, можна констатувати, що педагоги постійно опікуються національно-патріотичним вихованням учнівської молоді, мають досвід роботи щодо формування національної свідомості, поваги до держави, культурного спадку українського народу.

Результати моніторингового дослідження стану організації патріотичного виховання свідчать про те, що робота з досліджуваного питання носить системний характер.

Перевага надається активним формам та методам роботи з учнями, а саме: проводяться уроки мужності, години спілкування, бесіди різноманітні акції, ярмарки, зустрічі з УБД.

Заклад активно взаємодіє громадськими організаціями, активно підтримують волонтерський рух на допомогу воїнам ЗСУ. Для цього напряму роботи заклад залучає батьківську громадськість.

Педагогам доцільно звернути увагу на правильне трактування учнями понять «націоналізм» і «нацизм», більше працювати з дітьми над вивченням історії України, рідного краю та міста, а також прищеплювати інтерес до

історії своєї родини та роду. Вчителям необхідно активізувати діяльність щодо розробки методичних матеріалів із питань патріотичного виховання для дітей та учнівської молоді, друкувати їх у фахових виданнях, а також висвітлювати роботу, що проводиться в навчальних закладах, на шпальтах періодичних видань.

Результатом роботи, що проводиться в навчальному закладі щодо патріотичного виховання, є ті позитивні зміни в свідомості та поведінці учнів, на які вказують відповіді школярів-респондентів під час опитування а саме: зріс рівень національної свідомості, патріотизму старшокласників, відбулося піднесення патріотичного духу, національної гідності, гордості за Україну школярі пишаються тим, що вони є українцями, більш свідомо почали ставитися до подій, що відбуваються в країні, переймаються долею країни; з'явилися усвідомлення спільності власної долі з долею Батьківщини, власної відповідальності за своє майбутнє та країни в цілому, а також готовність до участі в процесах державотворення, до виконання громадянського й конституційного обов'язку щодо відстоювання національних інтересів і незалежності держави; зросла повага до державних символів України; підвищився інтерес до вивчення історії України, національних традицій, діти із задоволенням носять вишиванки, прикрашають себе кольорами національної символіки. Учні усвідомили значення національної єдності, зросла громадянська активність, школярі активно займаються волонтерською діяльністю, зросла активність та ініціативність учнів у шкільному самоврядуванні, активізувалася участь учнів у позакласних заходах даного спрямування. Спостерігається більша самоорганізація, відповідальніше ставлення до проведення заходів. У школярів з'явилося почуття гордості за наших військових, готовність захищати Україну.

Важливим є питання шляхів підвищення патріотизму сучасної молоді. Більшість опитуваних педагогів та батьків переконані, що необхідно відроджувати і підтримувати національні традиції, звичаї у сім'ях та в закладах освіти; активніше залучати молодь до волонтерської діяльності, допомоги постраждалим від війни; проводити зустрічі з воїнами-захисниками, представниками національно-патріотичних організацій.

За результатами моніторингу можна виділити головні завдання над якими потрібно ще попрацювати:

1. Залучати до національно-патріотичного виховання учнів громадські організації, представників організацій ветеранів, військовослужбовців.
2. Залучати учнів та батьків до суспільно значущої діяльності, організовувати більш активну їхню участь у волонтерських акціях.
3. Впроваджувати сучасні інноваційні форми і методи національно-патріотичного виховання учнів.
4. Проводити системну роботу з учителями щодо реалізації завдань із національно-патріотичного виховання.
5. Забезпечувати активну участь здобувачів освіти в різноманітних заходах національно-патріотичного спрямування.